

**Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,
obitelji i socijalne politike**

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2022. godinu

Naziv nositelja izrade: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Izrađeno: *travanj 2023.*

Sadržaj

Uvod	3
Izvešće o napretku u provedbi posebnih ciljeva	5
1. Osigurati inkluzivan odgoj i obrazovanje za djecu s teškoćama u razvoju i studente s invaliditetom	5
1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	5
1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1	5
2. Unaprjeđenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom	6
2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	6
2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2	7
3. Unaprjeđen pristup uslugama u sustavu zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom	8
3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	9
3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3	9
4. Deinstitutionalizacija i prevencija institucionalizacije osoba s invaliditetom	11
4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	11
4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4	12
5. Poboljšanje izgrađenog pristupačnog okruženja i prijevoza	13
5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	13
5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5	16
6. Poboljšanje pristupačnosti sadržaja javnog života i jačanje sigurnosti u kriznim situacijama 18	
6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	18
6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 6	23
Zaključak	27

Uvod

Izvješće o provedbi *Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine*, za 2022. godinu izrađeno je sukladno članku 19. stavku 5. *Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske* („Narodne novine“, broj: 123/17 i 151/22), kojim je propisano da tijelo zaduženo za izradu nacionalnog plana jednom godišnje izvješćuje Koordinacijsko tijelo u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske o provedbi nacionalnog plana. Izvješće, u skladu s odredbama članka 10. *Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* („Narodne novine“, broj 6/19), sadrži podatke o provedbi posebnih ciljeva i ostvarivanju pokazatelja ishoda iz nacionalnog plana.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: Nacionalni plan) predstavlja okvir koji pruža smjernice za usklađivanje svih politika djelovanja vezanih uz zaštitu prava osoba s invaliditetom u svrhu osiguranja ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u svim segmentima života.

Nacionalni plan usmjeren je sljedećim razvojnim smjerovima iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine:

- **Razvojni smjer 1.** *Održivo gospodarstvo i društvo*, **Strateški cilj 2.** *Obrazovani i zaposleni ljudi*, te
- **Razvojni smjer 2.** *Jačanje otpornosti na krize*, **Strateški cilj 5.** *Zdrav, aktivan i kvalitetan život*.

U svrhu osiguranja ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u svim segmentima života Nacionalni plan su sljedeći prioriteti javnih politika:

1. Prioritet: Inkluzivni odgoj i obrazovanje te zapošljavanje osoba s invaliditetom
2. Prioritet: Dostupnost, priuštivost i pristupačnost zdravstvenih i socijalnih usluga osobama s invaliditetom
3. Prioritet: Osiguravanje pristupačnosti temeljne društvene infrastrukture i sadržaja javnog života, te jačanje sigurnosti u kriznim situacijama

Nacionalnim plan sadrži šest posebnih ciljeva koji se ostvaruju kroz ukupno 24 mjere:

1. Osigurati inkluzivan odgoj i obrazovanje za djecu s teškoćama u razvoju i studente s invaliditetom (4 mjere)
2. Unaprjeđenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom (2 mjere)
3. Unaprjeđen pristup uslugama u sustavu zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom (5 mjera)
4. Deinstitutionalizacija i prevencija institucionalizacije osoba s invaliditetom (3 mjere)
5. Poboljšanje izgrađenog pristupačnog okruženja i prijevoza (3 mjere)
6. Poboljšanje pristupačnosti sadržaja javnog života i jačanje sigurnosti u kriznim situacijama (7 mjera)

Prema Izvješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na dan 1. rujna 2022. godine bilo je registrirano 624.019 osoba s invaliditetom.

Izvještajna 2022. godina i nadalje je bila obilježena velikim izazovima u socijalnoj politici Republike Hrvatske, koji su uzrokovani posljedicama izazvanim epidemijom bolesti COVID-19, potresima, velikim prilivom migranata te izbjeglica iz ratom pogođenih područja Ukrajine te energetsom krizom uzrokovanom Ruskom agresijom nad Ukrajinom.

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana za 2022. godinu sadrži podatke o provedbi mjera čiji su nositelji uz Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za norme, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Centri za profesionalnu rehabilitaciju Osijek, Zagreb, Rijeka i Split te Pravosudna akademija.

U izvješću su iznesene ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda u provedbi Nacionalnog plana i pripadajućeg Akcijskog plana tijekom 2022. godine s opisom napretka u provedbi posebnih ciljeva.

Izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva

1. Osigurati inkluzivan odgoj i obrazovanje za djecu s teškoćama u razvoju i studente s invaliditetom

Ministarstvo znanosti i obrazovanja nadležno je za provedbu četiri (4) mjere unutar ovog posebnog cilja, a sunositelji su Agencija za odgoj i obrazovanje i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
OI.02.2.75 Broj djece s teškoćama u razvoju uključenih u inkluzivno obrazovanje	28 390	373	27 815*
OI.02.2.76 Broj studenata s invaliditetom u sustavu visokog obrazovanja	229	10	322**

* U trenutku dostavljanja podataka, u e-Matici kao bazi podataka relevantnoj za sustav odgoja i obrazovanja, školske ustanove nisu evidentirale sve učenike s teškoćama u razvoju

** Prema Izvješćaju studenata s evidentiranim invaliditetom u Informatičkom sustavu studentskih prava (ISSP) po studijima za akademske godine 2020./2021. i 2021./2022. na visokim učilištima u RH razvidno je evidentiran veći broj studenata s invaliditetom nego planirane vrijednosti pokazatelja ishoda u 2021. i 2022. godini. Razlog tome mogao bi se pronaći u tome što populacija studenata s invaliditetom ima zakonom osiguranu mogućnost dužeg perioda studiranja na svim razinama visokog obrazovanja te se isti duže zadržavaju unutar sustava obrazovanja. Posljedično u statističkim zbirnim podacima može dovesti do povećanja evidentiranih studenata s invaliditetom od strane visokih učilišta. Također, važno je naglasiti da u navedenim izvješćajima postoji i razmjerni broj studenata s invaliditetom koji nisu obuhvaćeni podacima, iz razloga što nisu imali potrebu ostvarivanja prava na temelju statusa studenta s invaliditetom. Sveukupno gledajući, broj evidentiranih i upisanih studenata s invaliditetom naspram predviđenih pokazatelja uspješnosti provedbe navedenih mjera je znatno veći što ukazuje na evidentno povećanje pristupačnosti visokom obrazovanju.

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

Mjere u okviru posebnog cilja 1. Osigurati inkluzivan odgoj i obrazovanje za djecu s teškoćama u razvoju i studente s invaliditetom su usmjerene osiguranju učinkovitog inkluzivnog odgoja i obrazovanja djece/učenika s teškoćama u razvoju u predškolskim i osnovnoškolskim ustanovama, gimnazijama, ustanovama za umjetničko obrazovanje i u ustanovama za srednjoškolsko strukovno obrazovanje, povećanju dostupnosti potpore učenicima s teškoćama u razvoju te povećanju dostupnosti visokog obrazovanja.

U 2022. godini bilo je 36.326 djece/učenika s teškoćama u razvoju upisanih u predškolske i osnovnoškolske programe primjerene njihovim mogućnostima i sposobnostima, gimnazije i ustanove za umjetničko obrazovanje. 25.949 učenika s teškoćama u razvoju je s uspjehom završilo razred osnovne škole, gimnazije i ustanove za umjetničko obrazovanje i steklo uvjete

za nastavak obrazovanja. 6.105 učitelja, nastavnika i stručnih suradnika je prošlo stručno usavršavanje što je znatno povećanje u odnosu na njih 2.560 koji su stručno usavršavanje prošli tijekom 2021. godine.

Vezano uz inkluzivan odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju u ustanovama za srednjoškolsko strukovno obrazovanje, nisu dostupni cjeloviti podaci o ukupnom broju upisanih učenika. Prema dostupnim podacima 419 učenika s teškoćama u razvoju je upisano u posebni programi obrazovanja u redovitim strukovnim školama, a 263 učenika s teškoćama u razvoju su upisana u posebne programe obrazovanja u posebnim ustanovama/ centrima za odgoj i obrazovanje. 1.403 nastavnika, stručnih suradnika i mentora kod poslodavaca su prošla edukaciju.

Vezano uz povećanje dostupnosti potpore učenicima s teškoćama u razvoju Ministarstvo znanosti i obrazovanja još nije ustrojilo predviđene stručne timove.

Izmjenama pravnog okvira unutar visokog obrazovanja kojima se omogućilo povećanje kvalitete i izvedbenih standarda unutar ostvarivanja mogućih prava u sklopu studentskog standarada, kao i veća pristupačnost visokom obrazovanju za studente slabijeg socioekonomskog statusa te prisutnost sve većeg broja studenata s invaliditetom, ukazuju da se intenzivnije radi na povezivanju potreba tržišta rada i visokog obrazovanja. Kroz oblike stipendiranja iz državnog proračuna potiče se i omogućava najosjetljivijim skupinama studenata stjecanje relevantnih vještina i povećanje mogućnosti stvaranja kvalitetne radne snage, u skladu sa stvarnim potrebama tržišta, a vodeći se prema glavnom cilju povećanju zapošljivosti rizičnih skupina studenata. Tijekom 2022. godine 185 studenata s invaliditetom je sukladno *Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na novčanu potporu za podmirenje dijela troškova prijevoza za redovite studente s invaliditetom* (Narodne novine, broj 23/15) ostvarilo pravo na potporu prijevoza. U skladu s *Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na državnu stipendiju na temelju socio-ekonomskoga statusa* (Narodne novine, broj 106/21) pravo na državnu stipendiju je ostvarilo 96 studenata.

2. Unaprjeđenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom

Provedba dvije (2) mjere unutar ovog posebnog cilja je u nadležnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek, Zagreb, Rijeka i Split.

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
OI.02.3.57 Broj osoba s invaliditetom upisanih u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom	11 425	296	15.511*

*Na dan 31. prosinca 2022. godine evidentirano je 15.511 zaposlenih osoba s invaliditetom, što je povećanje za 3.817 osoba, odnosno 32,64% u odnosu na 2021. godinu, kada je bilo evidentirano 11.694 zaposlene osobe s invaliditetom. Navedeni porast nije u cijelosti rezultat novog zapošljavanja osoba s invaliditetom, već je dijelom uzrokovan i ažuriranjem podataka u

Registru osoba s invaliditetom sukladno novom Zakonu o Registru osoba s invaliditetom („Narodne novine“, br. 63/22).

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

Mjere unutar posebnog cilja 2. Unaprjeđenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom su usmjerene na pripremu osoba s invaliditetom za zapošljavanje i provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Priprema osoba s invaliditetom za zapošljavanje podrazumijeva uključivanje osoba s invaliditetom u usluge profesionalne rehabilitacije te usluge profesionalnog usmjeravanja s ciljem njihove uspješne integracije na tržište rada.

Tijekom 2022. godine, u usluge profesionalne rehabilitacije koje provode Centri za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb, Osijek, Split i Rijeka uključeno je ukupno 1.117 osoba s invaliditetom, dok je u usluge profesionalnog usmjeravanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje uključena 361 nezaposlena osoba s invaliditetom.

Kako bi se osigurala kvalitetna priprema osoba s invaliditetom za zapošljavanje, kontinuirano su se provodile edukacije stručnjaka uključenih u proces profesionalne rehabilitacije, kao i stručni nadzor nad radom Centara za profesionalnu rehabilitaciju te zaštitnih i integrativnih radionica. U 2022. godini, u edukacije je uključeno ukupno 352 stručnjaka, a stručnim nadzorom su obuhvaćeni svi Centri za profesionalnu rehabilitaciju te 6 zaštitnih i 15 integrativnih radionica.

Također, u 2022. godini nastavio se provoditi pilot projekt „Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih radionica i integrativnih radionica u Republici Hrvatskoj“. Navedeni projekt provodi se od studenoga 2019. godine, a u okviru istoga uključeno je ukupno 55 osoba s invaliditetom u 10 zaštitnih i integrativnih radionica. Tijekom 2022. godine, u projektu su sudjelovala 32 korisnika, od čega je njih 11 zaposleno. Ujedno je započela provedba „Pilot projekta razvoja i uspostave usluge pružatelja osobne asistencije osobama s invaliditetom na radnom mjestu“. Kroz dvogodišnji pilot projekt planira se osigurati uslugu osobne asistencije na radnom mjestu za 20 osoba s invaliditetom. Tijekom 2022. godine, usluga je osigurana za 4 korisnika. Razvojem ovakvih projekata u području profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom omogućeno je učinkovitije uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada.

Tijekom 2022. godine, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (ZOSI) nastavio je provoditi aktivnu politiku zapošljavanja osoba s invaliditetom. Poticaji su isplaćeni za 788 poslodavaca, odnosno 2.603 zaposlene osobe s invaliditetom. U odnosu na 2021. godinu, zabilježeno je povećanje broja korisnika poticaja: broj poslodavaca povećao se za 25%, a broj osoba s invaliditetom za 21%.

Poticaji za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje dodjeljuje ZOSI namijenjeni su sufinanciranju troška plaće, doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, troškova prijevoza, obrazovanja, prilagodbe radnog mjesta, kao i uvjeta rada osobe s invaliditetom. Osim ovih redovnih poticaja, ZOSI dodjeljuje i dodatna sredstva za zapošljavanje osoba s invaliditetom putem javnih natječaja. Dodjelom tih sredstava poslodavcima se omogućuje nabava novih tehnologija i opreme, ulaganje u znanja osoba s invaliditetom, izgradnja ili širenje poslovnog prostora.

ZOSI je također provodio aktivnosti vezane uz praćenje i kontrolu kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom. Prema podacima iz Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom, na dan 31.12.2022. godine evidentirano je 15.511 zaposlenih osoba s invaliditetom, što je povećanje za 3.817 osoba, odnosno 32,64% u odnosu na 2021. godinu, kada je bilo evidentirano 11.694 zaposlene osobe s invaliditetom. Prosječno je tijekom 2022. godine ZOSI evidentirao 9.800 poslodavaca – obveznika kvotnog sustava. Veći dio poslodavaca (oko 60%) kvotnu obvezu ispunjava plaćanjem novčane naknade, dok ostali dio poslodavaca (oko 40%) zapošljava osobe s invaliditetom ili koristi zamjensku kvotu. Sredstva uplaćena s osnove novčane naknade koristila su se, tijekom 2022. godine, za razvoj sustava profesionalne rehabilitacije, isplatu poticaja i nagrada za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te za provođenje projekata i programa za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

U 2022. godini, u mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) uključeno je ukupno 1.708 osoba s invaliditetom, što je 9,5% više nego u 2021. godini, kada je bilo uključeno 1.560 osoba s invaliditetom. Mjere aktivne politike zapošljavanja obuhvaćaju: potpore za zapošljavanje, samozapošljavanje, pripravnništvo, usavršavanje, obrazovanje i osposobljavanje, javni rad i stalnog sezonca. Uvjeti i kriteriji za uključivanje osoba s invaliditetom u mjere znatno su povoljniji u odnosu na ostale skupine nezaposlenih osoba. Omogućeni su i veći iznosi financiranja te duže razdoblje trajanja potpore (potpora za osobe s invaliditetom dodjeljuje se u trajanju od 24 mjeseca, dok je za ostale skupine nezaposlenih predviđena u trajanju od 12 mjeseci).

Imajući u vidu važnost senzibilizacije poslodavaca i šire javnosti o mogućnostima i prednostima zapošljavanja osoba s invaliditetom, organizirana su brojna događanja (konferencije, stručni skupovi, okrugli stolovi, TV i radio emisije), među kojima treba istaknuti projekt „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“. U okviru navedenog projekta, dodjeljuju se svake godine nagrade poslodavcima koji svoju kvotnu obvezu ispunjavaju isključivo zapošljavanjem osoba s invaliditetom. Projekt provodi ZOSI u suradnji s partnerskim institucijama: HZZ-om, Hrvatskom udrugom poslodavaca, Institutom za razvoj tržišta rada, Portalom Moj posao te Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH.

Dodatno, Centri za profesionalnu rehabilitaciju su u okviru provedbe svojih usluga neposredno informirali 455 poslodavaca o mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Iz navedenih podataka za 2022. godinu vidljivo je da poticajne mjere, uz primjenu kvotnog sustava zapošljavanja te provedbu usluga profesionalne rehabilitacije, značajno doprinose povećanju broja zaposlenih osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Jačanje zapošljivosti i konkurentnosti osoba s invaliditetom te nastavak provedbe aktivne politike zapošljavanja bit će osnova i za daljnje unaprjeđenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom.

3. Unaprjeđen pristup uslugama u sustavu zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom

Provedba pet (5) mjera unutar ovog posebnog cilja u nadležnosti je Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Ministarstva zdravstva, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva hrvatskih branitelja, dok su sunositelji u provedbi mjera zdravstvene ustanove, stručna društva Hrvatskog liječničkog zbora, županijski zavodi za javno zdravstvo, nadležne komore, udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, udruge osoba s invaliditetom, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji

i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Učiteljski fakultet u Zagrebu i Dom hrvatskih veterana.

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
OI.02.5.26 Stanovništvo prema vrsti dugotrajnog zdravstvenog problema, prema spolu i dobi	14,35% osoba s invaliditetom u ukupnoj populaciji RH, od čega 57,5% m i 42,5% ž; 27,67% lokomotorni	14,45 % osoba s invaliditetom u ukupnoj populaciji , 57,5 % m, 42,5% ž, 27,4 % lokomotorni	16% osoba s invaliditetom u ukupnoj populaciji RH, od čega 56,7 % m i 43,3 % ž, 28,5 % lokomotorni*

* Porast udjela osoba s invaliditetom u 2022. je posljedica pada ukupnog broja stanovništva te boljeg obuhvata podataka u Registru osoba s invaliditetom. Porast u 2022. godini je prisutan jer su podaci zadnjeg popisa stanovništva bili korišteni za izračun udjela osoba s invaliditetom.

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

Mjere unutar posebnog cilja 3. Unaprjeđen pristup uslugama u sustavu zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom su usmjerene ranoj dijagnostici odstupanja od urednog razvoja djeteta i uključivanje u habilitacijske i rehabilitacijske programe, unaprjeđivanju sustavne dostupnosti rane intervencije i zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, edukaciji i informiranju zdravstvenih radnika o komunikaciji s osobama s invaliditetom te pravima iz UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, unaprjeđenju statističke i informacijske strategije i istraživanja za razvoj politike i standarda vezanih uz osobe s invaliditetom i poboljšanju kvalitete i dostupnosti zdravstvene zaštite prilagođene potrebama HRVI iz Domovinskog rata.

Zdravstvena zaštita djece s teškoćama u razvoju uključujući i djecu s poremećajima iz spektra autizma kontinuirano se provodi u domeni obveznog zdravstvenog osiguranja te u sklopu posebno ugovorenih programa zdravstvene zaštite djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u okviru redovne djelatnosti, sukladno stručnim smjernicama.

Svi dijagnostički i terapijski postupci za djecu s teškoćama u razvoju uključujući i djecu s poremećajima iz spektra autizma u sustavu zdravstva odvijaju se kontinuirano u okviru redovnih djelatnosti zdravstvenih ustanova (pedijatrija, dječja i adolescentna psihijatrija, neuropedijatrija, psihologija, logopedija i dr.).

U sustavu zdravstva primjenjuju se dijagnostičko-terapijski postupci u cilju postavljanja dijagnoze i liječenja odnosno terapije, što podrazumijeva intervencije u ranoj razvojnoj dobi. Radi se o multidisciplinarnom pristupu (pedijatra neonatologa, neuropedijatra, izabranog pedijatra na primarnoj razini zdravstvene zaštite, logopeda, specijalista fizikalne medicine, fizioterapeuta i drugih kao edukacijskog-rehabilitatora, socijalnog pedagoga).

S obzirom da brojna stanja mogu dovesti do oštećenja organizma i u konačnici invaliditeta, primjenjuje se veliki broj dijagnostičko-terapijskih postupaka koji se i mijenja. Broj ostvarenih

dijagnostičko-terapijskih postupaka kojima se intervenira i u ranoj dječjoj dobi, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u 2022. godini je iznosio 10.050.298, broj ostvarenih dijagnostičko-terapijskih postupaka u djelatnosti opće/obiteljske medicine 9.886.967, broj ostvarenih dijagnostičko-terapijskih postupaka u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece 163.331, broj ostvarenih dijagnostičko-terapijskih postupaka u izvanbolničkoj specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti 449.906, dok je broj ostvarenih dijagnostičko-terapijskih postupaka u bolničkoj specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti bio 942.250. Povećanje broja u odnosu na 2021. godinu prisutno je kod svih terapijskih postupaka, osim kod broja ostvarenih dijagnostičko-terapijskih postupaka u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece.

U kliničkim bolničkim centrima u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu te u Klinici za dječje bolesti Zagreb, djeluju dijagnostički timovi za dijagnostiku poremećaja iz spektra autizma.

U 2022. godini Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je za provođenje specifične dentalne zdravstvene zaštite sklopio ugovor sa 7 zdravstvenih ustanova (KBC Split, KBC Osijek, KBC Rijeka, DZ Dubrovnik, KB Dubrava, OB Pula i OB Šibensko-kninske županije), kao poseban program pružanja stomatološke skrbi osobama s invaliditetom.

U 2022. godini na Osnovnu i Dodatnu listu pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje dodana su 104 pomagala, od toga na Osnovnu listu 6 novih pomagala i 5 novih pomagala na Dopunsku listu.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je 2022. godine u suradnji sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice i Udrugom za promicanje pozitivne afirmacije mladih u društvu „Impress Daruvar“ organizirao edukaciju zdravstvenih i nezdravstvenih djelatnika navedene bolnice o načinima ostvarivanja primjerenog kontakta i specifičnostima zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom. Predavači su kao i uvijek bili predstavnici osoba s invaliditetom za sve vrste invaliditeta.

Ministarstvo zdravstva je tijekom 2022. godine dostavilo zdravstvenim ustanovama i pružateljima zdravstvene zaštite na primarnoj razini informaciju o teškoćama s kojima se prilikom obavljanja medicinskih zahvata susreću osobe s poremećajem iz spektra autizma. Tom prilikom dostavljen je na postupanje Protokol za prijem i zdravstvenu obradu osoba poremećajem iz spektra autizma, kojeg je izradio Savez udruga za autizam Hrvatske. Ministarstvo zdravstva podržava Protokol, apelira da isti bude vodilja u postupanju s pacijentima s poremećajem iz spektra autizma te potiče poduzimanje dodatnih organizacijskih aktivnosti i truda u prepoznavanju i prilagodbi potrebama pacijenta kao i suradnje s njegovom pratnjom kako bi se spriječili ili barem umanjili neželjeni događaji.

Također, u 2022. godini su provedena dva istraživanja: Izvješće o osobama s invaliditetom (dostupno na <https://www.hzjz.hr/aktualnosti/izvjesce-o-osobama-s-invaliditetom-u-republici-hrvatskoj-2022>, te izvješće o ženama s invaliditetom (dostupno na <https://www.hzjz.hr/periodicne-publikacije/izvjesce-o-zenama-s-invaliditetom-u-republici-hrvatskoj-stanje-11-2021/>).

Kontinuiranim praćenjem zdravstvenog stanja hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata (dalje: HRVI) i prilagodbom sustava za provođenje mjera usmjerenih prevenciji i poboljšanju zdravstvenog stanja HRVI Ministarstvo hrvatskih branitelja doprinosi prevenciji oboljenja, zadovoljenju potreba njihovog specifičnog zdravstvenog stanja te većoj dostupnosti zdravstvenih usluga i zdravstvene skrbi. U 2022. godini Ministarstvo hrvatskih branitelja je nastavilo sufinancirati nabavu ortopedskih pomagala za HRVI, te je sufinanciralo njihovu

nabavu za 154 HRVI. Uslijed povećanog broja zahtjeva HRVI za ortopedskim pomagalicama odobreno je više zahtjeva od planiranog broja.

Također, Ministarstvo hrvatskih branitelja je nastavilo s provedbom Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su usmjereni ranom otkrivanju kardiovaskularnih i drugih kroničnih nezaraznih i onkoloških bolesti. U okviru navedenog programa pregledano 3.896 HRVI.

Nadalje, s ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja, ublažavanja posljedica i sprečavanja pogoršanja funkcionalnog oštećenja organizma te podizanja cjelokupne neovisnosti u svakodnevnim aktivnostima, Ministarstvo hrvatskih branitelja je na medicinsku rehabilitaciju i liječenje u hiperbaričnoj komori u 2022. godini uputilo 1101 HRVI. Za posebno ranjivu skupinu HRVI oboljelih od kroničnih i uznapredovalih bolesti Ministarstvo je osiguralo nastavak dugotrajnog liječenja s pojačanom skrbi za 16 HRVI.

Zdravstveno rehabilitacijski program i program osnaživanja osobnih potencijala u Domu hrvatskih veterana u Lipiku, tijekom 2022. godine koristilo je 196 HRVI, a smještaj u kući u Zaprešiću koristila su ukupno 4 HRVI.

4. Deinstitutionalizacija i prevencija institucionalizacije osoba s invaliditetom

Provedba tri (3) mjere unutar ovog posebnog cilja je u nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Ministarstva hrvatskih branitelja.

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
OI.02.3.55 Broj osoba s invaliditetom korisnika usluge dugotrajnog smještaja	5733	100	5831*
OI.02.3.56 Broj osoba s invaliditetom korisnika izvaninstitucijskih usluga	8333	183	11678**

*Prema *Godišnjem statističkom izvješću o domovima i korisnicima socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj u 2021. godini*, na dan 31. prosinca 2021. socijalnu uslugu smještaja koja se pruža kao institucijska skrb u domu socijalne skrbi ili kod drugih pružatelja usluga koristila je 5831 osoba s invaliditetom što znači da je došlo do povećanje broja smještenih korisniku u odnosu na početnu vrijednost za 98 korisnika. Statistički podaci za 2022. godinu u trenutku izrade ovog Izvješća još nisu dostupni.

** Prema *Godišnjem statističkom izvješću o domovima i korisnicima socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj u 2021. godini*, na dan 31. prosinca 2021. socijalne usluge boravka, psihosocijalne podrške, rane intervencije, pomoći pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja i pomoći u kući koristilo je 8.830 osoba. Statistički podaci za 2022. godinu u trenutku izrade ovog Izvješća još nisu dostupni.

Uslugu osobne asistencije koju pruža osobni asistent u 2022. godini koristilo je 2.848 osoba s invaliditetom.

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4

Mjere unutar posebnog cilja 4. Deinstitutionalizacija i prevencija institucionalizacije osoba s invaliditetom su usmjerene nastavku provedbe procesa deinstitutionalizacije korisnika i transformacije domova, prevenciji institucionalizacije, osnaživanju pružatelja podrške osoba s invaliditetom u zajednici i unaprjeđenju zakonodavnog okvira za osobe s invaliditetom.

Povećanje broja korisnika socijalne usluge smještaja ukazuje na potrebu povećanja dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga uz regionalnu ravnomjernost širenjem postojećih i razvijanjem novih usluga u zajednici.

U cilju nastavka provedbe procesa deinstitutionalizacije korisnika, odnosno povećanja izlaska korisnika iz institucija i smanjenje njihovog ulaska u institucije, te poticanja razvoja novih oblika izvaninstitucijskih usluga i širenja mreže usluga u zajednici, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je donijelo *Operativni plan deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2027. godine* kojim se operacionaliziraju mjere koje se odnose na ovaj proces. Donošenje Plana bio je i jedan od kriterija koji su uvjet za korištenje sredstava EU fondova u programskom razdoblju 2021. -2027. Ovim su dokumentom ujedno definirana potrebna financijska ulaganja u razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici iz strukturnih fondova Europske unije (Europski socijalni fond - ESF+ te Europski fond za regionalni razvoj - EFRR), odnosno drugih instrumenata financiranja.

Navedeni Operativni plan odnosi se na domove socijalne skrbi i druge pravne osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mlade s problemima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom, te osobe s teškoćama mentalnog zdravlja. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je u suradnji sa Svjetskom Bankom u Hrvatskoj započelo provedbu dvogodišnjeg projekta tehničke pomoći *Prijelaz s institucionalne na skrb i podršku u zajednici za djecu, mlade i osobe s invaliditetom u Hrvatskoj*. U okviru provedbe projekta tehničke pomoći izradit će se individualni planovi transformacije za 38 državnih domova socijalne skrbi koji još nemaju individualne planove ili nisu pokrenuli proces prijelaza s institucionalne skrbi. U planu je i uspostava sustava praćenja procesa prijelaza s mjerljivim pokazateljima postignutih rezultata.

Prema podacima pružatelja usluge organiziranog stanovanja na dan 31. prosinca 2022. godine usluga se pružala za 1.250 osoba s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju.

Usluga osobne asistencije koju pruža osobni asistent u 2022. godini bila je osigurana za 2.848 osoba s invaliditetom. Riječ je o usluzi kojom se osobi s invaliditetom osigurava pomoć u aktivnostima koje ne može izvoditi sama radi vrste i stupnja invaliditeta, a koje su joj svakodnevno potrebne u kući i izvan kuće u svrhu većeg stupnja samostalnosti i uključenosti u zajednicu, zaštite i osiguravanja ljudskih prava osobe s invaliditetom, kao i ostvarivanja ravnopravnosti s drugima.

U cilju normativnog uređenja usluge osobne asistencije, povećanja broja korisnika usluge te osiguranja njezine regionalne ravnomjernosti, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je u 2022. godini izradilo Nacrt prijedloga zakona o osobnoj asistenciji. Predloženim zakonom je predviđeno povećanje broja sati usluge koje korisnik može dobiti sukladno individualnim potrebama korisnika, vrsti i težini oštećenja te obiteljskom statusu, a predviđeno je i povećanje ukupne cijene sata pružene usluge, s obzirom na to da ista nije

mijenjana dugi niz godina. Sukladno podacima iz Registra osoba s invaliditetom te sukladno uvjetima koji su predloženim zakonom postavljeni za osiguravanje prava na uslugu osobne asistencije, procjenjuje se da će pravo na uslugu moći ostvariti 14.098 osoba s invaliditetom. U cilju savjetovanja s javnošću Nacrt prijedloga zakona je bio objavljen na središnjem državnom internetskom portalu e-Savjetovanje u razdoblju od 1. do 31. prosinca 2022. godine, a predviđeno stupanje Zakona na snagu je 1. srpnja 2023. godine.

Tijekom 2022. godine pripreman je Nacrt prijedloga zakona o inkluzivnom dodatku kojim će se objediniti pravo na osobnu invalidninu i pravo na doplatu za pomoć i njegu koja se ostvaruju sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22, 46/22 i 119/22), pravo na uvećani doplatu za djecu koje se ostvaruje sukladno Zakonu o doplatu za djecu (Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08, 61/11, 112/12, 82/15 i 58/18) i novčana pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom sukladno Zakonu o tržištu rada (Narodne novine, br. 118/18, 32/20 i 18/22).

Novim Zakonom o socijalnoj skrbi iz 2022. godine proširen je krug osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja te je propisano pravo na veći iznos naknade u iznosu od 4.500 kuna roditelju njegovatelju i njegovatelju ako dijete s teškoćama u razvoju i osobu s invaliditetom zbog zdravstvenog stanja nije moguće uključiti u programe i usluge u zajednici, a roditelju koji samostalno njeguje dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom naknada se dodatno uvećava te je iznosila 6.000 kuna. Također povećan je iznos osobne invalidnine na 350 % osnovice te je iznosio 1.750 kuna a ukinuti su i prihodovni i imovinski cenzus kao jedan od uvjeta za priznavanje navedenog prava.

Stručni radnici sedam centara za socijalnu skrb koji rade na području skrbništva prošli su radionice u organizaciji Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike o primjeni UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u radu, dok će planirane edukacije roditelja/skrbnika osoba s invaliditetom biti održane u 2023. godini.

Novim Zakonom o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (Narodne novine, broj 84/21) i pravima koja iz istoga proizlaze, Ministarstvo hrvatskih branitelja nastojalo je omogućiti poboljšanje kvalitete življenja civilnih stradalnika iz Domovinskog rata. Unaprjeđenje kvalitete življenja civilnih invalida iz Domovinskog rata novim Zakonom omogućuje se između ostalog kroz ostvarivanje prava na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak i posebni dodatak. Broj korisnika u 2022. godini je bio sljedeći: osobna invalidnina - 1690 korisnika, dodatak za njegu i pomoć druge osobe - 79 korisnika, ortopedski dodatak - 244 korisnika i posebni dodatak - 412 korisnika.

5. Poboljšanje izgrađenog pristupačnog okruženja i prijevoza

Provedba tri (3) mjere iz ovog posebnog cilja u nadležnosti je Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog mora, prometa društva, Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva turizma i sporta i Ministarstva i infrastrukture.

5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
-------------------	--------------------	-------------------------	----------------------------

OI.02.3.52 Kvalitativni podaci o pristupačnosti izgrađenog okruženja za osobe s invaliditetom	Ne postoji metodologija za praćenje realizirane razine pristupačnosti građevina	Izrađena metodologija za praćenje realizirane razine pristupačnosti građevina	Nadležno tijelo nije dostavilo podatke
	Broj pristupačnih građevina prema Središnjem registru državne imovine: Središnji registar državne imovine ne evidentira razinu pristupačnosti postojećih građevina, prvenstveno javne i poslovne namjene	Broj pristupačnih građevina prema Središnjem registru državne imovine: 500 obveznika unijelo podatke o razini pristupačnosti postojećih građevina javne i poslovne namjene u Središnji registar državne imovine	Broj pristupačnih građevina prema Središnjem registru državne imovine: 0 obveznika unijelo podatke o razini pristupačnosti postojećih građevina javne i poslovne namjene u Središnji registar državne imovine*
	Broj novih i rekonstruiranih građevina s evidentiranom razinom pristupačnosti: postojeći informacijski sustav eDozvola ne sadrži bazu podataka o ispunjenosti zahtjeva za pristupačnost prilikom građenja novih ili rekonstrukcije postojećih građevina	Broj novih i rekonstruiranih građevina s evidentiranom razinom pristupačnosti: nadograđen informacijski sustav eDozvola s bazom podataka o ispunjenosti zahtjeva za pristupačnost prilikom građenja novih ili rekonstrukcije postojećih građevina. Građevine će se razvrstavati prema 4 kategorije pristupačnosti: 1. pristupačna, 2. djelomično pristupačna, 3. nepristupačna, 4. nema zahtjeva za pristupačnost	Nadležno tijelo nije dostavilo podatke
	Broj primijenjenih mjera pristupačnosti u pravosudnim tijelima: 90 objekata u kojima su smješteni sudovi i državna odvjetništva je pristupačno (što čini oko 30% poslovnog prostora u kojem su	Broj primijenjenih mjera pristupačnosti u pravosudnim tijelima: 3	Broj primijenjenih mjera pristupačnosti u pravosudnim tijelima: 8

	smješteni sudovi i oko 45 % poslovno prostora u kojem su smještena državna odvjetništva)		
	Broj primijenjenih mjera pristupačnosti u kaznenim tijelima: potrebe i mogućnosti prilagodbe kaznenih tijela nisu utvrđene	Broj primijenjenih mjera pristupačnosti u kaznenim tijelima: 1	Broj primijenjenih mjera pristupačnosti u kaznenim tijelima: 1
	Broj sklopljenih ugovora Ministarstva hrvatskih branitelja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene: 21	Broj sklopljenih ugovora Ministarstva hrvatskih branitelja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene: 23	Broj sklopljenih ugovora Ministarstva hrvatskih branitelja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene osobama s invaliditetom: 27
	Broj realiziranih prilagodbi prilazima stambenim objektima i prilagodba stambenih objekata HRVI i stradalnika iz Domovinskog rata: 7	Broj realiziranih prilagodbi prilazima stambenim objektima i prilagodba stambenih objekata HRVI i stradalnika iz Domovinskog rata: 15	Broj realiziranih prilagodbi prilazima stambenim objektima i prilagodba stambenih objekata HRVI i stradalnika iz Domovinskog rata: 11**
	Broj projekta usmjerenih na poticanje razvoja pristupačnog turizma: 10	Broj projekta usmjerenih na poticanje razvoja pristupačnog turizma: 15	Broj projekta usmjerenih na poticanje razvoja pristupačnog turizma: 7
	Broj sklopljenih ugovora Ministarstva turizma i sporta s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene: 29	Broj sklopljenih ugovora Ministarstva turizma i sporta s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene: 5	Broj sklopljenih ugovora Ministarstva turizma i sporta s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene: 40
OI.02.3.53 Kvalitativni podaci o pristupačnosti prijevoza osobama s invaliditetom	33 broda u obalnom linijskom pomorskom prometu imaju pristupne rampe za osobe u invalidskim kolicima i sanitarni	Broj pristupačnih brodova u obalnom linijskom pomorskom prometu: 2	Broj pristupačnih brodova u obalnom linijskom pomorskom prometu: 0***

	čvor za osobe s invaliditetom		
	28 pristupačnih putničkih željezničkih vlakova	Broj pristupačnih putničkih vlakova: 9	Broj pristupačnih putničkih vlakova: 10

* Navedena funkcionalnost u sklopu Registra još nije dostupna jer se postupak nadogradnje Središnjeg registra državne imovine produljio poradi žalbenog postupka u sklopu javne nabave. To je rezultiralo kašnjenjem nadogradnje Registra državne imovine, odnosno i sustavne mogućnosti evidentiranja i praćenja rezultata broj pristupačnih građevina. Mogućnost evidentiranja broja pristupačnih građevina u sklopu Registra omogućit će se nadogradnjom Registra državne imovine, najkasnije krajem 2023. godine.

** Broj je manji od planiranog uslijed pribavljanja dokumentacije i nepotpunih zahtjeva no iznos utrošenih sredstava je dvostruko veći uslijed rasta cijena na tržištu.

*** Dva pristupačna broda u obalnom linijskom pomorskom prometu realizirana su u 2021. godini.

5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5

Mjere unutar posebnog cilja 5. Poboljšanje izgrađenog pristupačnog okruženja i prijevoza su usmjerene na izradu metodologije za praćenje realizirane razine pristupačnosti građevina te poboljšanju pristupačnosti građevina i prijevoza.

Ministarstvo pravosuđa i uprave kontinuirano rješava problematiku pristupačnosti zgradama pravosudnih tijela. Većina ulaganja su nakon potresa preusmjerena u sveobuhvatne obnove zgrada uz primjenu horizontalnih mjera pristupačnosti, te je rješavanje arhitektonskih barijera sastavni dio projektne dokumentacije po kojoj se izvode radovi na izgradnji novih zgrada i rekonstrukciji postojećih zgrada pravosudnih tijela. Nastavno na prostorna ograničenja unutar nekih zgrada pravosudnih tijela nije moguća ugradnja lifta te se uglavnom u takvim zgradama prijem stranaka organizira u prizemlju. U zgradama koje nosu u vlasništvu RH nabavljaju se gusjeničari (pomagala za savladavanje stepenica), kako bi se na primjeren i racionalan način savladala arhitektonska barijera. Tijekom 2021. i 2022. godine na 12 lokacija, u sklopu projekata rekonstrukcije i cjelovite obnove pripremljena je i dokumentacija koja obuhvaća primjenu mjera osiguranja vertikalne pristupačnosti (dizala, podizne platforme). U 2022. godini završena je rekonstrukcija zemljišno-knjižnog odjela u Zagrebu, s u potpunosti riješenom pristupačnošću u skladu s važećim propisima. Također u 2022. godini je izrađena projektna dokumentacija cjelovite obnove koja rješava i pristupačnost za četiri pravosudna tijela, nabavljena su dva gusjeničara za invalidska kolica za pravosudna tijela i ugrađene koso podizne platforme na Županijskom sudu Šibenik i Županijskom sudu Bjelovar. Vezano uz kaznena tijela, u Kaznionici u Lipovci – Popovači je sagrađen novi objekt za smještaj osoba lišenih slobode (zatvoreni odjel), a projektne aktivnosti su sadržavale specifične mjere kojima se doprinijelo adekvatnoj pristupačnosti osobama s invaliditetom (ugrađene su kosine za ulaz na odjel, ugrađeni su tuševi bez pragova (walk-in), slavine su postavljene nisko, prostorija za posjete je prilagođena za osobe u invalidskim kolicima, a u slušalice su dodana pojačala za osobe s oštećenjem sluha.

Ministarstvo hrvatskih branitelja je objavilo Javni poziv za sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom sredstvima Državnog proračuna Republike

Hrvatske koji je bio otvoren od 10. ožujka do 8. travnja 2022. godine. Zahtjeve razmatra radna skupina u koju su imenovani predstavnici braniteljskih i civilnih udruga osoba s invaliditetom. U problem rješavanja pristupačnosti navedenim projektom uključeni su i sadržaji koje koriste osobe s invaliditetom u svakodnevnom životu kao što su: prilagodba kupališta, gradskih bazena, učionica, knjižnica, ugradnja taktilnih polja upozorenja, ugradnja dizala, vertikalno podiznih platformi, koso podiznih sklopivih platformi, prilagodba ulaznih prostora, sanitarnih čvorova, postavljanje orijentacijskog plana za kretanje u građevini, prilagodba stajališta i perona, parkirališnih mjesta i sl. Zaprimljeno je 68 zahtjeva za 74 projekta prilagodbe, iz čega je vidljiv trend porasta broja zahtjeva za sufinanciranje. U konačnici Ministarstvo je sufinanciralo 27 prilagodbi. Ugovori su sklopljeni s 27 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, od toga šest županija: Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Požeško-slavonska, Karlovačka, Vukovarsko-srijemska i Brodsko-posavska; te deset gradova: Pakrac, Grubišno Polje, Lipik, Požega, Kutina, Delnice, Ozalj, Knin, Pleternica i Labin; 11 općina: Jasenovac, Bogdanovci, Tordinci, Barilović, Podcrkavlje, Jarmina, Rugvica, Legrad, Viškovo, Rogoznica i Gradac. Ukupan broj sklopljenih ugovora je veći od planiranog uslijed velikog broja zaprimljenih zahtjeva.

Ministarstvo hrvatskih branitelja također je nastavilo s provođenjem prilagodbe prilaza do zgrade, prilagodbu prilaza do stana i prilagodbu stana za kretanje u kolicima - jednokratno, ako se prilagodbe mogu izvesti, za HRVI iz Domovinskog rata i one stradalnike iz Domovinskog rata (redovne i izvanredne podnositelje zahtjeva) koji ostvaruju pravo na isto sukladno članku 100. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, br. 121/17, 98/19 i 84/12), odnosno Pravilniku o načinu ostvarivanja prava na prilagodbu prilaza do zgrade, prilagodbu prilaza do stana u zgradi i prilagodbu stana za djecu smrtno stradaloga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata (Narodne novine, br. 38/18, 53/20 i 78/22) koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala ili su slijepi. U 2022. godini uređeno je 11 prilagodbi, a broj je nešto manji od planiranog uslijed pribavljanja dokumentacije i nepotpunih zahtjeva no iznos utrošenih sredstava je dvostruko veći uslijed rasta cijena na tržištu.

Ministarstvo turizma i sporta je u 2022. godini sklopilo 40 ugovora s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje prilagodbi objekata javne namjene što je znatno veći broj ugovora u odnosu na planirano s obzirom da je bila riječ o natječaju za 2021. i 2022. godinu.

Kroz Natječaj za sufinanciranje izgradnje, građevinskog zahvata i opremanja sportskih građevina koje provodi Ministarstvo turizma i sporta dodatno su vrednovane projektne prijave unutar kojih su sadržani građevinski i drugi zahvati te opremanja kojima se omogućava provođenje sportskih aktivnosti osobama s invaliditetom.

Što se tiče osiguravanja pristupačnosti prijevoza i dinamike u isporuci pristupačnih brodova u obalnom putničkom prometu i pristupačnih putničkih vlakova došlo je do pomaka u planiranim rokovima, no do kraja 2022. godine realizirane su sve aktivnosti planirane za 2021. i 2022. godinu.

6. Poboljšanje pristupačnosti sadržaja javnog života i jačanje sigurnosti u kriznim situacijama

Provedba sedam (7) mjera unutar ovog posebnog cilja u nadležnosti je Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva, Hrvatskog zavoda za norme, Ministarstva turizma i sporta, Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH, Ministarstva pravosuđa i uprave, Pravosudne akademije, Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Ministarstva unutarnjih poslova, dok su sunositelji mjere Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih i Hrvatski školski sportski savez.

6.1.Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2022.
OI.02.3.54 Kvalitativni podaci o pristupačnosti sadržaja javnog života osobama s invaliditetom i sigurnosti u kriznim situacijama	Broj objavljenih izjava o pristupačnosti na mrežnim stranicama tijela javnog sektora: 455	Broj objavljenih izjava o pristupačnosti na mrežnim stranicama tijela javnog sektora: 350	Broj objavljenih izjava o pristupačnosti na mrežnim stranicama: 350
	Broj objavljenih izjava o pristupačnosti za programska rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora: podatak o broju tijela javnog sektora koja imaju programska rješenja za pokretne uređaje ne postoji, tijela javnog sektora dužna su programska rješenja za pokretne uređaje uskladiti s odredbama Zakona o pristupačnosti i objaviti izjavu o pristupačnosti	Broj objavljenih izjava o pristupačnosti za programska rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora: dostupni podaci o broju izjava o pristupačnosti za programska rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora	Broj objavljenih izjava o pristupačnosti za programska rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora: 8
	Broj djelatnika tijela javnog sektora educiranih za prilagodbu mrežnih sadržaja i programskih rješenja tijela javnog sektora: 646	Broj djelatnika tijela javnog sektora educiranih za prilagodbu mrežnih sadržaja i programskih rješenja tijela javnog sektora: 300	Broj djelatnika tijela javnog sektora educiranih za prilagodbu mrežnih sadržaja i programskih rješenja tijela javnog sektora: 300
	Broj sportova na Državnom prvenstvu školskih sportskih društava s	Broj sportova na Državnom prvenstvu školskih sportskih društava s	Broj sportova na Državnom prvenstvu školskih sportskih društava s

	intelektualnim poteškoćama: 4	intelektualnim poteškoćama: 1	intelektualnim poteškoćama: 0
	Broj odjeljenja univerzalne sportske škole: 9	Broj odjeljenja univerzalne sportske škole: 2	Broj odjeljenja univerzalne sportske škole: 2
	Broj vježbaonica za djecu s teškoćama u razvoju: 9	Broj vježbaonica za djecu s teškoćama u razvoju: 2	Broj vježbaonica za djecu s teškoćama u razvoju: 2
	Broj sportova za osobe s invaliditetom: 33	Broj sportova za osobe s invaliditetom: 2	Broj sportova za osobe s invaliditetom: 2
	Kreirana prilagođena baza podataka s informacijama o pristupačnosti destinacija, objekata, turističkih usluga i proizvoda: ne postoji prilagođena baza podataka s informacijama o pristupačnosti destinacija, objekata, turističkih usluga i proizvoda za osobe s invaliditetom	Prilagođena baza podataka s informacijama o pristupačnosti destinacija, objekata, turističkih usluga i proizvoda: ne postoji prilagođena baza podataka s informacijama o pristupačnosti destinacija, objekata, turističkih usluga i proizvoda za osobe s invaliditetom ima 2 uspostavljene e-usluge prilagođene za korištenje osobama s invaliditetom	Prilagođena baza podataka s informacijama o pristupačnosti destinacija, objekata, turističkih usluga i proizvoda; aktivnost je završena, no Središnji turistički registar nije javno dostupan*
	Broj osoba s invaliditetom koji su prošli program osposobljavanja za rad u turizmu: 82	Broj osoba s invaliditetom koji su prošli program osposobljavanja za rad u turizmu: 111	Broj osoba s invaliditetom koji su prošli program osposobljavanja za rad u turizmu: 335
	Broj edukacija u svrhu promocije aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom: 1	Broj edukacija u svrhu promocije aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom: 6 edukacija	Broj edukacija u svrhu promocije aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom: 12
	Broj održanih javih događanja organiziranih u svrhu promocije aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom: 0	Broj održanih javih događanja organiziranih u svrhu promocije aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom: 6	Broj održanih javih događanja organiziranih u svrhu promocije aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom: 3
	Broj nacionalnih dokumenata objavljenih u pristupačnom obliku za osobe s	Broj nacionalnih dokumenata objavljenih u pristupačnom obliku	Broj nacionalnih dokumenata objavljenih u pristupačnom obliku

	invaliditetom: Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi tiskalo je na Brailleovom pismu Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine i Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2011. do 2016. godine	za osobe s invaliditetom: 1	za osobe s invaliditetom: 7
	Broj međunarodnih dokumenata objavljenih u pristupačnom obliku za osobe s invaliditetom: Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi tiskalo je na Brailleovom pismu Aksijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi od 2006. do 2015. godine i Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativni protokol uz Konvenciju	Broj međunarodnih dokumenata objavljenih u pristupačnom obliku za osobe s invaliditetom: 1	Broj međunarodnih dokumenata objavljenih u pristupačnom obliku za osobe s invaliditetom: 0
	Broj održanih sjednica Savjeta za razvoj civilnoga društva na kojima su sudjelovali predstavnici udruga osoba s invaliditetom: 5 sjednica Savjeta	Broj održanih sjednica Savjeta za razvoj civilnoga društva na kojima su sudjelovali predstavnici udruga osoba s invaliditetom: 5 sjednica	Broj održanih sjednica Savjeta za razvoj civilnoga društva na kojima su sudjelovali predstavnici udruga osoba s invaliditetom u odnosu na ukupan broj održanih sjednica: 2/4
	Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom	Usvojen unaprijeđeni Kodeks savjetovanja sa	Unaprijeđeni Kodeks savjetovanja sa

	javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata e-alatima za provedbu savjetovanja, preporukom za korištenje na lokalnoj razini i načinima korištenja jedinstvenog portala: postojeći Kodeks potrebno je novelirati	zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata e-alatima za provedbu savjetovanja, preporukom za korištenje na lokalnoj razini i načinima korištenja jedinstvenog portala	zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata e-alatima za provedbu savjetovanja, preporukom za korištenje na lokalnoj razini i načinima korištenja jedinstvenog portala nije usvojen. **
	Broj sufinanciranih programa i projekata udruga osoba s invaliditetom koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom udruga od strane Ureda za udruge Vlade RH: 2 projekta	Broj sufinanciranih programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom od strane Ureda za udruge Vlade RH: 4 projekta	Broj sufinanciranih programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom: 1***
	Iznos sufinanciranih programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom od strane Ureda za udruge Vlade RH: 16.075,00 kn	Iznos sufinanciranih programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom od strane Ureda za udruge Vlade RH: 37.540,00 kn	Iznos sufinanciranih programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom: 48.053.45 kn
	Broj podnesenih izvješća međunarodnim tijelima o provedbi politike prema osoba s invaliditetom: 2	Broj podnesenih izvješća međunarodnim tijelima o provedbi politike prema osoba s invaliditetom: 1	Broj podnesenih izvješća međunarodnim tijelima o provedbi politike prema osoba s invaliditetom: 0
	Broj dopunjenih programa osposobljavanja operativnih snaga sustava civilne zaštite: 0	Broj dopunjenih programa osposobljavanja operativnih snaga sustava civilne zaštite: 0	Broj dopunjenih programa osposobljavanja operativnih snaga sustava civilne zaštite: 0
	Utvrđene planske operativne mjere za nediskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite	Utvrđene planske operativne mjere za nediskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite prema osobama s	Utvrđene planske operativne mjere za nediskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite

	prema osobama s invaliditetom: 0	invaliditetom: donesen Državni plan djelovanja civilne zaštite kojim će se utvrditi konkretne planske operativne mjere za nediskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite prema osobama s invaliditetom	prema osobama s invaliditetom: 0****
	Broj uvedenih funkcionalnosti u sustavu 112: provodi se projekt „Sustav za rano upozoravanje i upravljanje krizama – SRUUK“ planira se razvoj, integracija i implementiranje jedinstvenog softverskog i hardverskog rješenja sustava za rano upozoravanje i upravljanje krizama. Svrha rješenja je pružanje specifičnih informacija Ravnateljstvu civilne zaštite, razmjena komunikacija sa operativnim snagama sustava Civilne zaštite i drugim zainteresiranim subjektima. Pored navedenog, sustav će moći, koristeći infrastrukturu mobilnih telekom operatera, poslati poruke ranog upozoravanja svim korisnicima mobilnih telefona	Broj uvedenih funkcionalnosti u sustavu 112: 1	Broj uvedenih funkcionalnosti u sustavu 112: 0*****

* Središnji turistički registar nije javno dostupan s obzirom da isti sadržava zapise koji nisu prošli postupak verifikacije.

** Kodeks je trebao biti jedna od provedbenih aktivnosti Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2021. do 2027. godine, međutim budući da

sam Nacionalni plan nije donesen u izvještajnom razdoblju, Ured za udruge VRH nije mogao učiniti ništa ni po pitanju unaprjeđenja samog Kodeksa.

*** U 2022. godini, umjesto planiranih 4 programa i projekta udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom, sufinanciran je 1 projekt. Naime, bilo je više prijavljenih projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života osoba s invaliditetom, ali nisu prošli kriterije sufinanciranja.

**** Donošenje Državnog plana civilne zaštite očekuje se u prvom kvartalu 2023. godine.

***** Aktivnost projekta „Implementacije sustava za rano upozoravanje i upravljanje krizama“ je u provedbi. Više u tekstu pod naslovom Opis napretka u provedbi posebnog cilja 6.

6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 6

Mjere unutar posebnog cilja 6. Poboljšanje pristupačnosti sadržaja javnog života i jačanje sigurnosti u kriznim situacijama su usmjerene poboljšanju pristupačnosti elektroničkih sadržaja i usluga, povećanju sudjelovanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u sportskim i rekreacijskim aktivnostima, uključivanju osoba s invaliditetom u turističke aktivnosti, edukaciji i promicanju aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, razvoju partnerstva državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama, praćenju provedbe UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom kao i drugih međunarodnih dokumenata i njihovih učinaka na nacionalnoj razini te povećanju sposobnosti reagiranja operativnih snaga prema osoba s invaliditetom u sigurnosnim prijetnjama.

Obveza tijela javnog sektora da objave izjavu o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje sukladno Zakonu o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (Narodne novine, broj 17/19), pokazatelj je da tijela poduzimaju potrebne radnje za osiguranje digitalne pristupačnosti. Izjave o pristupačnosti sastavljene su na način da sadrže objašnjenje o dijelovima sadržaja koji nisu pristupačni, razloge za tu nepristupačnost te mogućnosti pružanja pristupačnih broj objavljenih izjava o pristupačnosti na mrežnim stranicama. U 2022. godini objavljeno je 350 izjava o pristupačnosti na mrežnim stranicama, te 8 izjava o pristupačnosti za programska rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Pored navedenog 300 djelatnika tijela javnog sektora educirano je za prilagodbu mrežnih sadržaja i programskih rješenja tijela javnog sektora.

Također s ciljem poboljšanja pristupačnost digitalnih sadržaja i usluga, od 31. listopada 2022. godine dostupna je na hrvatskom jeziku usklađena (harmonizirana) europska norma EN 301 549 V2.1.2:2018, objavljena je 31. listopada 2018. godine na engleskome jeziku kao hrvatska norma HRN EN 301 549 V2.1.2:2018. Informacija o dostupnosti norme HRN EN 301 549 V2.1.2:2018 na hrvatskom jeziku objavljena je na stranici A28 [HZN oglasnika za normativne dokumente 10/2022](#) i u [on-line katalogu hrvatskih normativnih dokumenata](#).

U suradnji s pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom, u 2022. godini, Ministarstvo turizma i sporta je provelo pet regionalnih radionica na temu jačanja svijesti o mogućnostima pristupačnog turizma (Osijek, Split, Dubrovnik, Opatija i Pula). Ciklus je završen konferencijom u Zagrebu. Ciljane skupine su bile svi pružatelji usluga u turizmu, turističke zajednice, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, škole, fakulteti i svi ostali zainteresirani dionici. Sve radionice i konferencije su se provodile po hibridnom modelu i

snimale, a snimke ključnih sekvenci su objavljene na mrežnim stranicama Ministarstva kao edukativni materijal.

Nastavljene su aktivnosti na uspostavi središnjeg registra koji će osobama s invaliditetom pružiti informacije o pristupačnim destinacijama, objektima i turističkim uslugama i proizvodima, ali i sustav prilagođen korištenju osobama s različitim vrstama invaliditeta, no Središnji turistički registar nije javno dostupan s obzirom da isti sadržava zapise koji nisu prošli postupak verifikacije.

Program osposobljavanja za rad u turizmu je u 2022. godini prošlo 335 osoba s invaliditetom, što je povećanje na u odnosu na 148 osoba koje su takav program prošle u 2021. godini.

U 2022. godini Ministarstvo turizma i sporta je objavilo javni natječaj za udruge namijenjen projektima naslonjenim na pristupačni turizam te je sufinancirano devet projekata.

Za razliku od 2021. godine u kojoj zbog pandemije COVID-19 nije bilo moguće provesti i organizirati Državno prvenstvo školskih sportskih društava osoba s invaliditetom i intelektualnim poteškoćama, isto je održano u 2022. godini, a organizirano je u četiri sporta (atletika, plivanje, stolni tenis i štafetna igra) no nije došlo do planiranog povećanja sportova.

U svrhu aktivne implementacije UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i poboljšanja učinkovitosti koordinacije poslova strateškog planiranja u području provedbe politika usmjerenih osobama s invaliditetom, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je održalo šest savjetodavnih regionalnih radionica namijenjenih koordinatorima provedbe ovog Nacionalnog plana i dionicima na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedenim dionicima dane su smjernice i korisni alati za djelotvornu provedbu ovog Nacionalnog plana te smjernice za razvoj mjera u okviru lokalnih i regionalnih planova razvoja.

U 2022. godini nastavljena je provedba edukacija za tijela u sustavima upravljanja i kontrole korištenja EU fondova (u daljnjem tekstu: SUK) pod nazivom „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom“ u okviru koje je jedna od tema vezana uz Konvenciju, te su održana 2 treninga (mrežnim putem). Također, započela je priprema edukacija vezano za provedbu i primjenu UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD) u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ, što je u skladu i s ispunjenjem horizontalnih uvjeta za programsko razdoblje 2021.-2027. za EU fondove Edukacije su namijenjene zaposlenicima institucija zaduženima za provedbu EU fondova, kao i prijaviteljima i korisnicima projekata financiranim EU fondovima. Naziv edukacije koja je u pripremi za tijela SUK-a je *„Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD) njezina primjena u provedbi ulaganja podržanih iz EU fondova za razdoblje 2021. - 2027.“* S ciljem aktivne promocije UN Konvencije Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije je u suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike održalo edukaciju po nazivom *„Konvencija o pravima osoba s invaliditetom i provedba Konvencije u Republici Hrvatskoj“*. Sudionici su bili koordinatori za nediskriminaciju kao i ostali zaposleni u tijelima SUK-a.

Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH je za razliku od 2021. godine kada je povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 25. studenoga 2021. godine, organizirao okrugli stol pod nazivom *„Spriječimo nasilje nad ženama s invaliditetom!“*, na kojemu je sudjelovalo oko 60 sudionika/ca, u 2022. godini osigurao financijsku potporu za trening Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH-a - Mreže žena s invaliditetom, koje su se održale u Rovinju, od 24. do 31. srpnja 2022. godine, a koje su za cilj imale

osnaživanje žena s invaliditetom u borbi protiv rodno utemeljenog nasilja. Na radionicama su sudjelovale 33 žene s invaliditetom.

U svrhu osiguravanja nacionalnih strateških dokumenata u pristupačnom obliku za osobe s invaliditetom, snimljeni su zvučni zapisi Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine i pripadajućih Akcijskih planova za razdoblje od 2021. do 2024. godine, te su isti distribuirani Hrvatskom savezu slijepih i njegovim temeljnim članicama. Također Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine i njemu pripadajući Akcijski plan tiskan je u nakladi od 400 primjeraka.

S ciljem osiguravanja dostupnosti međunarodnih dokumenata, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je prevelo dokument UN Odbora za prava osoba s invaliditetom „Guidelines on deinstitutionalization, including in emergencies“ na hrvatski jezik.

U 2022. godini održane su četiri sjednice Savjeta za razvoj civilnoga društva, umjesto pet planiranih, na koje su pozvani predstavnici udruga osoba s invaliditetom, a odazvali su se i sudjelovali na dvije sjednice.

Planirano unaprjeđenje Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata e-alatima za provedbu savjetovanja, preporukom za korištenje na lokalnoj razini i načinima korištenja jedinstvenog portala nije učinjeno. Navedeni Kodeks je trebao biti jedna od provedbenih aktivnosti Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2021. do 2027. godine, međutim budući da sam Nacionalni plan nije donesen u izvještajnom razdoblju, nije se moglo učiniti ništa ni po pitanju unaprjeđenja samog Kodeksa.

Vezano uz praćenje međunarodnih dokumenata, ističe se da je Republika Hrvatska:

- na 49. zasjedanju Vijeća za ljudska prava (2022.), kosponzorirala rezoluciju (usvojena konsenzusom) s odabranim tematskim odrednicama o sudjelovanju osoba s invaliditetom u rekreativnim i sportskim aktivnostima i o području statistike i zaštite podataka, a sukladno čemu se države pozivaju na osiguravanje ravnopravnosti u sudjelovanju osoba s invaliditetom u rekreativnim i sportskim aktivnostima te na razvijanje indikatora za učinkovito praćenje položaja osoba s invaliditetom;
- bila suglasna s izjavom EU (EUdč sudjeluju u draftiranju) koja je predstavljena na Godišnjoj raspravi o pravima osoba s invaliditetom na 49. zasjedanju Vijeća za ljudska prava (2022.), a tema koje je bila područje statistike i zaštite podataka, pri čemu je EU najavila osnivanje posebnog nadzornog mehanizma za praćenje EU strategije za prava osoba s invaliditetom 2021. — 2030.;
- na 3. Odboru Opće skupštine UN-a (2022.), kosponzorirala rezoluciju (usvojena konsenzusom) pod nazivom *Uključivi razvoj za i s osobama s invaliditetom*, a kojom se države pozivaju na provedbu 2030 Agende za održivi razvoj kao i daljnje snaženje inkluzivnih politika, osiguravanje mogućnosti sudjelovanja osoba s invaliditetom u procesima donošenja odluka, itd.

Što se tiče utvrđenih planskih operativnih mjera za nediskriminatorno postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite prema osobama s invaliditetom, nakon održanih sastanaka sa svim tijelima državne uprave, drugim tijelima i institucijama u izradi i dobivanja

mišljenja, objava *Državnog plana djelovanja civilne zaštite* na portalu e-Savjetovanja, u svrhu provedbe savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, planirana je za siječanj 2023. godine, a njegovo donošenje očekuje se u prvom kvartalu 2023. godine.

Vezano uz broj uvedenih funkcionalnosti u sustavu 112, aktivnost projekta „*Implementacije sustava za rano upozoravanje i upravljanje krizama*“ je u provedbi. Od strane Zajednice ponuditelja početkom rujna 2022. godine isporučena je, montirana i puštena u pogon kompletna tehnološka osnovica te softverska infrastruktura Sustava za rano upozoravanje i upravljanje krizama (u daljnjem tekstu: SRUUK). Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: MUP), kao Naručitelj, testiralo je i potvrdio funkcionalne zahtjeve Sustava, kao i spremnost zaprimanja produkcijskih podataka od strane telekomunikacijskih operatora (Hrvatski Telekom, A1 i Telemach). Na inicijativu MUP-a te uz posredovanje Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (u daljnjem tekstu: HAKOM), s operatorima je usuglašen prijedlog Protokola o korištenju podataka Operatora za potrebe SRUUK-a. Prijedlog Protokola je upućen na suglasnost Agenciji za zaštitu osobnih podataka (u daljnjem tekstu: AZOP), na čije traženje je održan sastanak 27. prosinca 2022. godine, između predstavnika AZOP-a i predstavnika MUP-a i HAKOM-a na temu daljnjih aktivnosti na provedbi SRUUK-a. Nakon potpisa Protokola operatori će započeti s isporukom produkcijskih podataka te će Sustav biti spreman za produkciju. Također izrađena su idejna rješenja elemenata za promidžbu i vidljivost SRUUK-a.

Zaključak

Ovo je prvo izvješće o provedbi *Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine* i postavljenih mjera u pripadajućem Akcijskom planu za razdoblje od 2021. do 2024. godine, koje se odnosi na 2022. godinu.

Nacionalni plan ističe sljedeća prioritetna područja: inkluzivni odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom, zapošljavanje osoba s invaliditetom, dostupnost, priuštivost i pristupačnost zdravstvenih, socijalnih i ostalih usluga u zajednici, osiguravanje pristupačnosti temeljne društvene infrastrukture i sadržaja javnog života te jačanje sigurnosti u kriznim situacijama.

Mjere obuhvaćaju intervencije u svim područjima života djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom poštujući načela UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i sve obveze koje su kao državi potpisnici, stavljene pred Republiku Hrvatsku.

Sva tijela su u izvještajnom razdoblju provodila planirane mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti. Kod nekoliko mjera došlo je do pomaka u zadanim rokovima provedbe te nisu postignuti rezultati mjera kao i pokazatelji ishoda, no kod svih su obrazloženi razlozi odstupanja, te sva tijela i nadalje nastavljaju s provedbom aktivnosti i postizanju zadanih ciljeva. Primjerice odstupanje kod pokazatelja ishoda OL.02.5.26 Stanovništvo prema vrsti dugotrajnog zdravstvenog problema, prema spolu i dobi, dogodilo se kao posljedica pada ukupnog broja stanovništva te boljeg obuhvata podataka u Registru osoba s invaliditetom, a porast u 2022. godini je prisutan zbog toga što su podaci zadnjeg popisa stanovništva bili korišteni za izračun udjela osoba s invaliditetom.

Važno je istaknuti da, gledajući sveobuhvatno, sva tijela provedbom mjera iz svoje nadležnosti zajednički pridonose osiguravanju uvjeta za ravnopravno uživanje prava i aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima života zajednice.

Također, valja napomenuti da premda su Nacionalni plan i prvi provedbeni program izrađivani u vrijeme trajanja epidemije COVID-19 te posljedica potresa koji su pogodili Hrvatsku, postavljeni ciljevi nisu predvidjeli trenutnu dinamiku svjetskih događanja i novonastalih kriza.

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kao nositelj Nacionalnog plana, zajedno s ostalim dionicima, nastavlja s provedbom planiranih ciljeva Nacionalnog plana kroz mjere i aktivnosti definirane u Akcijskom planu za razdoblje od 2021. do 2024. godine te će i nadalje kroz kvalitetnu međuresornu suradnju biti usmjereni stvaranju poticajnog okruženja te postizanju sigurnosti i jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom kao i ulaganju u pristupačnu infrastrukturu.